

Από εχθροί... συνεταιριάκια

Ο ΧΡΟΝΟΣ κλείνει τις πληγές και κάποιες φορές οι πρώην εχθροί γίνονται σύμμαχοι. Σήμερα το Βιετνάμ είναι μια απέραντη βιομηχανική ζώνη για τα εργοστάσια της Δύσης ανάλογη με τις αντίστοιχες της Κίνας, με τη διαφορά ότι τα μεροκάματα στο Βιετνάμ παραμένουν χαμηλότερα... Σιγά σιγά και σιωπηλά η χώρα ξέφυγε από τον «κομμουνιστικό δρόμο», στον οποίο -λόγω ανάγκης περισσότερο- την είχε βάλει ο Μινχ και πλέον έχει γίνει ένα αντίγραφο του κινεζικού καπιταλισμού, ενώ το αλληλοτικό μίσος προς τις ΗΠΑ μετατράπηκε σε αγαστή συνεργασία έπειτα από τη χείρα φιλίας που πρόσφερε το 1995 στο Βιετνάμ ο Μπιλ Κλίντον. Μια συνεργασία που εξελίσσεται σχεδόν σε συμμαχία, με κοινές στρατιωτικές ασκήσεις και συζητήσεις για άρση του εμπάργκο πώλησης όπλων, ακόμη και πώληση πολεμικών πλοίων. Ο πρέσβης των ΗΠΑ στο Βιετνάμ, Τεντ Όσιους, ήδη επιχειρηματολόγησε υπέρ αυτού σε επιτροπή του Κογκρέσου. Η λογική των ΗΠΑ είναι σαφής. Επιδιώκουν να σύρουν το Βιετνάμ στον άξονα Ιαπωνίας, Φιλιππίνων, Αυστραλίας για τον έλεγχο του Ειρηνικού απέναντι στην κινεζική επεκτατικότητα. Ούτως ή άλλως το Βιετνάμ έχει ανοιχτούς λογαριασμούς και διαφιλονικούμενες θαλάσσιες ζώνες με τον ισχυρό γείτονά του. Όπως σχολίαζε πρόσφατα η «Wall Street Journal», η συνεργασία των ΗΠΑ με το Βιετνάμ σε στρατιωτικό επίπεδο είναι το επόμενο βήμα για πλήρη αποκατάσταση των σχέσεων των δύο χωρών, το οποίο με τη σειρά του θα βοηθήσει στο περαιτέρω άνοιγμα της ασιατικής χώρας, όμως πολλοί βετεράνοι, συγγενείς και γονείς στρατιωτών που χάθηκαν στον πόλεμο έχουν αρχίσει να αντιδρούν στην προοπτική ότι θα δουν τη χώρα τους να συμμαχεί με τον άλλοτε εχθρό. Ο Χένρι Κίσιγγκερ είχε πει κάποτε ότι «τα έθνη δεν έχουν φίλους ή εχθρούς. Έχουν συμφέροντα». Δύσκολα, πάντως, μπορεί να δει κανείς τις χιλιάδες ταφόπλακες στο Αρλίνγκτον και τις πολύ περισσότερες στο Βιετνάμ ως σύμβολα της νίκης των αμοιβαίων συμφερόντων. Εκτός και αν διαθέτει τον κυνισμό του Κίσιγγκερ...

ΗΤΑΝ ΕΝΑ ΛΑΘΟΣ»

Ντιέμ είναι αγαπητός και ότι ελέγχει την κατάσταση. Ακόμη, έγινε γνωστό ότι ο Ντιέμ, μέσω του αδελφού του, είχε ανοίξει δίαυλο επικοινωνίας με το Βόρειο Βιετνάμ. Αυτό το έμαθε και ο **Σαρλ ντε Γκολ**, ο οποίος επιθυμώντας ν' αποκαταστήσει τη γαλλική επιρροή στην Ινδοκίνα κάλεσε σε επανένωση και ουδετεροποίηση του Βιετνάμ. Ξαφνικά, οι ΗΠΑ βρέθηκαν με τους Γάλλους στα πόδια τους και αντέδρασαν σπασμωδικά. Τα «γεράκια» της Ουάσιγκτον είδαν το γεγονός αυτό ως μια καλή ευκαιρία ώστε να ανατρέψουν με πραξικόπημα τον Ντιέμ. Ετσι, ανατέθηκε στον υφυπουργό Εξωτερικών **Ρότζερ Χίλμαν** να έρθει σε επαφή με τον πρέσβη των ΗΠΑ στη Σαϊγκόν προκειμένου να τον ενημερώσει ότι οι ΗΠΑ δεν μπορούν να στηρίξουν άλλο τον Ντιέμ. Ο Κένεντι θα δώσει την έγκρισή του να φύγει το μήνυμα για τη Σαϊγκόν, αλλά πολύ σύντομα θα το μετανιώσει. Ο **Ρόμπερτ Κένεντι** θα πει αργότερα ότι ο πρόεδρος παραδέχτηκε πως η απόφαση «ήταν ένα μεγάλο λάθος». Η ιδέα του πραξικοπήματος προωθήθηκε από τρία «γεράκια» της Ουάσιγκτον, το γραμματέα του υπουργείου Εξωτερικών για πολιτικές υποθέσεις **Γουίλιαμ Χάριμαν**, το σύμβουλο Ασφαλείας

του προέδρου **Μάικ Φόρεσταλ** και τον Χίλμαν. Το μήνυμα του τελευταίου έφυγε για τη Σαϊγκόν στις 24 Αυγούστου 1963. Οι εξελίξεις ήταν καταγιστικές, καθώς όσοι πίστευαν ότι ο Ντιέμ έπρεπε να ανατραπεί εργάζονταν πυρετωδώς, ενώ ο Κένεντι μέχρι την τελευταία στιγμή δεν ήθελε να δώσει την τελική εντολή, ούτε όμως έκανε κάτι για να σταματήσει τις προετοιμασίες. Η αναποφασιστικότητα δημιούργησε μια κατάσταση μη αναστρέψιμη και στις 2 Νοεμβρίου 1963 έγινε το πραξικόπημα, το οποίο ολοκληρώθηκε με τη δολοφονία του Ντιέμ. **Κατάσταση εκτός ελέγχου** Στο Βιετνάμ ακολούθησε χάος. Ο Κένεντι βέβαια δεν έζησε για να το δει, καθώς τρεις εβδομάδες αργότερα δολοφονήθηκε. Ο Τζόνσον βρέθηκε μπροστά σε μια κατάσταση που δεν μπορούσε να ελέγξει. Τα πραξικοπήματα στο Νότιο Βιετνάμ ήταν απανωτά και αποδείχθηκε ότι οι Αμερικανοί στήριζαν ένα πραξικόπημα χωρίς να έχουν προετοιμάσει μια διάδοχη κατάσταση. Τον Μάιο του 1964 η CIA έστειλε μια αναφορά στον Τζόνσον που τονίζε ότι η κατάσταση στο Βιετνάμ χειροτερεύει διαρκώς καθώς οι Βιετκόνγκ κερδίζουν έδαφος και

ότι «αν μέχρι το τέλος του έτους δεν γίνει κάτι για να υπάρχει ανάσχεσή τους, η αντικομμουνιστική επιχείρηση δεν θα μπορεί πλέον να στηριχτεί». Υπό την πίεση της αναφοράς της CIA και των «γερακιών», ο Τζόνσον έδωσε εντολή να συνταχτεί ένα πολιτικό και στρατιωτικό σχέδιο για σταδιακή εμπλοκή του αμερικανικού στρατού στο Βιετνάμ. Στο σχέδιο βρισκόταν ουσιαστικά η μεθόδευση του επεισοδίου στον Κόλπο Τόνκιν, που θα αποτελέσει την αφορμή για την εισβολή των ΗΠΑ στη χώρα της Απω Ανατολής. Στις 2 Αυγούστου το αμερικανικό πλοίο «Μάντοξ» δέχτηκε επίθεση με τορπίλη, ενώ ένα ακόμη επεισόδιο συνέβη δύο ημέρες αργότερα. Μια εβδομάδα μετά ο Τζόνσον θα καταθέσει στο Κογκρέσο το ψήφισμα Τόνκιν, ζητώντας να σταλούν στο Βιετνάμ 550.000 στρατιώτες. Επειτα από χρόνια έγινε γνωστό ότι τα αμερικανικά πλοία ήταν εκείνα που άνοιξαν πρώτα πυρ... Τα υπόλοιπα είναι λίγο-πολύ γνωστά. Ο πόλεμος τελείωσε το 1975 με την ταπείνωση των ΗΠΑ και την επανένωση του Βιετνάμ, ενώ στα δέκα και πλέον χρόνια που κράτησε έχασαν τη ζωή τους 1,3 εκατ. Βιετναμέζοι και 58.200 Αμερικανοί. ■

Ο πόλεμος τελείωσε το 1975 με την ταπείνωση των ΗΠΑ και την επανένωση του Βιετνάμ, ενώ στα δέκα και πλέον χρόνια που κράτησε σκοτώθηκαν 1,3 εκατ. Βιετναμέζοι και 58.200 Αμερικανοί